

Oponentský posudek k diplomové práci Elišky Holcové s názvem Teoretická koncepce právního jednání právnické osoby

Obecně

Práce se věnuje klasickému právně teoretickému tématu, kterým je v obecnější rovině způsob jednání subjektů práva, resp. způsobilost k těmto. Koncentruje se na jednání právnických osob, k čemuž si nevystačí pouze s teoretickými konstrukcemi, které lze jinak v zásadě považovat za zobecnění konstrukcí pozitivně právních, nýbrž se nutně musí uchýlit právě k analýze konkrétní pozitivně právní úpravy. To práce činí. Cílem práce má být dle autorky porovnání ryze teoretických koncepcí s jejich praktickým prosazením. Takový přístup se jeví více než vhodný, protože právně teoretické koncepce lze považovat za „čisté“, zatímco pozitivně právní konstrukce mohou být zatíženy různými prohrškami proti vnitřní racionalitě koncepcí teoretických. To může být na straně jedné vyvoláno praktickou potřebou, na straně druhé může vyvolat problémy co do posouzení důsledků jejich aplikace v netypických situacích.

Formální náležitosti práce

Práce sestává z pěti kapitol včetně úvodu a závěru. První dvě kapitoly jsou obecně teoretické, resp. historicky orientované, neboť přibližují jednak základní pojmy typu právní subjektivita, svéprávnost apod., dále popisují vývoj zakotvení postavení právnických osob v právních řádech. Na to navazuje kapitola třetí, kterou lze považovat za vyvrcholení teoretické části práce, neboť popisuje základní teoretické koncepce právnických osob podle teorie volní a zájmové v jejich alternativách, a končí teoriemi moderními včetně koncepcí se sociologickými či dokonce psychologickými prvky.

Čtvrtá část práce je již orientována na pozitivně právní úpravu, přičemž pozornost je logicky věnována aktuální právní úpravě zakotvené v občanském zákoníku, jejímž těžištěm je jednání právnických osob na základě zastoupení.

Pátou kapitolou je závěr shrnující předchozí části práce.

Z hlediska členění hodnotím práci jako naprosto adekvátní, protože logicky postupuje od obecného ke konkrétnímu, dílčím tematickým celkům se věnuje uceleně a rozebíranou problematiku popisuje srozumitelně v návaznostech.

Po jazykové stránce je práce též zdařilá, vyjadřování autorky je srozumitelné, práce je čtivá.

Dílčí výtka může směřovat k užití odborných zdrojů, mezi kterými není žádná cizojazyčná literatura. Autorka tak případně na zahraniční autory odkazuje ze zdrojů zprostředkovaných, což není úplně ideální.

Obsah práce

Obecně lze práci co do jejího obsahu jen máloco vytknout. Autorka vcelku správně vychází z určitého napětí mezi sociální realitou a jejím normativním uchopením, jež ostatně

byla i zdrojem úvah o povaze právnických osob v minulosti a jež dala vznik různým teoretickým koncepcím právnických osob a jejich pozitivně právnímu ukotvení.

Naznačené napětí demonstruje jak v rovině teoretické (odlišná stanoviska prof. Knappa a prof. Pelikánové), tak v rovině praktické (pozitivně právní), když patrně správně popisuje prvky organické teorie přítomné v současné právní úpravě založené primárně na teorii fikce.

Zřejmě právě této problematice mohla autorka věnovat více pozornosti, ovšem s přihlédnutím k tomu, že tématem práce je právní jednání právnických osob, nikoliv též nutně jednání protiprávní (se specifickou úpravou v oblasti veřejnoprávní odpovědnosti), nejde o zásadní problém.

Je totiž otázkou, zda je zmíněné napětí možno překonat nadřazenou koncepcí „svéprávnosti“ právnické osoby, jak autorka naznačuje na str. 35 práce. Není vyloučeno, že jednotlivá právní odvětví si vytvoří své vlastní koncepce jednání (právního i protiprávního) právnických osob s odlišnými důsledky. Předmětem zkoumání a hodnocení by měla být otázka, zda je takový přístup vhodný a obhajitelný. To je ostatně klíčové téma, které ve svých pracích analyzuje vedoucí posuzované diplomové práce, a které by proto nemělo být opomenuto.

Shrnutí

Práci lze nepochybně k obhajobě doporučit. Práci celkově hodnotím jako spíše standardní. Je patrné, že se autorka v problematice dobře orientuje, zároveň je však práce spíše popisná, resp. přebírající již publikované názory. Práce tak do jisté míry postrádá jistý hlubší vhled do zkoumané problematiky.

V rámci obhajoby, na jejímž průběhu bude záviset i konečné hodnocení, by měla autorka vysvětlit, z jakých důvodů existuje v současné právní úpravě postavení právnických osob napětí z hlediska koncepcí jejich právního a protiprávního jednání, a to jak v rovině soukromoprávní, tak veřejnoprávní.

V Praze dne 5. března 2021

Doc. JUDr. Jan Tryzna, Ph.D.